

הטיול שלי עם ארצי

ארצי וגבע יורדים דרומה לאילת ועורכים הפרות עם חי בר יטבתה ועם מגוון בעלי החיים המיוחדים שבו

כתבה: רויטל בן־יהודה | צילם: שי קבסה

הטיול שלנו לוקח אותנו למקום הכי חם בארץ - לארץ השמש הנצחית. לאילת. התחלתי לקפץ על הסכה בקריאות שמחה, וקראתי "נוסעים לאילת, נוסעים לאילת".

"אבל כדאי שתדע שהפעם הדרך לאילת תהיה הרבה יותר מעניינת. אנחנו נוסעים לאילת ועוברים בתוך ספארי אמיתי", אמר ארצי. "ספארי?", שאלתי. "הספארי לא ברמת גן?"

"כן", צחק ארצי. "אבל הספארי שאליו אנחנו נוסעים נמצא בערבה. קוראים לו חי בר יטבתה, והוא הוקם מסבה מאוד מיוחדת. בחי בר מגדלים בעלי חיים שחיו לפני הרבה שנים בארץ ישראל ונכחדו, בעיקר בגלל שבני האדם צדו אותם. בעלי החיים האלה אפילו מזכירים בתנ"ך. רשות הטבע והגנים החליטה להחזיר את בעלי החיים לטבע והיא מגדלת אותם בחי בר כדי שיתרגלו לתנאים ואז משחררת אותם לטבע".

"אילו בעלי חיים יש בחי בר?", שאלתי. "את זה", אמר ארצי, "תצטרך לראות בעצמך".

הנסיעה לאילת ארוכה מאוד אבל יצאנו מוקדם בבוקר עם אמא ואבא, וארצי ואני ישנו רוב הדרך עד שאבא עצר והכרזו, "עוד מעט

עכבת מעבדה מיניקה זוג גובלי ערבה

הגשם שירד כל היום גרם לי שמחה ועצב יחד. מצד אחד, שמחתי שסוף סוף יורד גשם, הכנרת תתמלא והעצים ובעלי החיים לא יסבלו כל כך מהבצורת, ומצד שני, התגעגעתי מאוד לטיולים של המשפחה וחשבתי שככה בגשם אין סיכוי שנצא לטיול.

ארצי, שישב לידי כאילו קרא את מחשבותי, אמר לי, "גבע, מזמן לא יצאנו לטיול, מה דעתך לצאת לטיול מיוחד במינו?".

"טיול בגשם?", שאלתי. "לא", אמר ארצי, "למרות שאני מאוד אוהב טיולים בגשם.

בְּחִי בַר הָיוּ עוֹד הַמוֹן בְּעֵלֵי חַיִּים כְּמוֹ דִישׁוֹנִים וְיַעֲנִים שֶׁאֲכִילוּ הַלְכוּ בְּמִשְׁפָּחוֹת, אִמָּא אֲכוּרָה אֲבָא שְׁחוּר וְאֲפָרוּחִים קֵטְנָטָנִים.

אַחֲרֵי הַסִּיּוּר הֶצְטַרְפְּנוּ לְמַדְרִיךְ לְרֵאוֹת אִיךְ מְאֲכִילִים אֶת הַטּוֹרְפִים בְּחִי בַר, וְשֵׁם פִּגְשֵׁנוּ זָאֵב, שׁוֹעֵל חוֹלוֹת, שׁוֹעֵל צוּקִים, פִּנְקִי, נֶמֶר, קָרְקֵל, חֲתוּל בַר, חֲתוּל חוֹלוֹת וְצְבוּעַ מִפְסָפֵס.

אַרְצֵי הַבְּטִיחַ שֶׁנִּשְׁאַר לִישׁוֹן בְּחִי בַר וְלִמְחֵרֶת נִרְאָה גַם כִּיצֵד מְאֲכִילִים עֲטֹלְפִים בְּחֹדֶר חוֹשֵׁךְ.

בְּלֵילָה אִמָּא וְאֲבָא הִקִּימוּ אֶהֱל וְיִשְׁנּוּ בְּסִפְאָרֵי שֶׁל הָעֶרְבָה. לְפָנָי שֶׁנִּרְדַּמְתִּי שִׁמְעֵתִי אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל בְּעֵלֵי הַחַיִּים וְאַרְצֵי לַחֵשׁ לִי שֶׁזֶה מֵרְגִישׁ הֵכִי קָרוֹב לְטִבְעֵ שֶׁאֲפִשֶׁר, וְאַרְצֵי הָרִי מִמֶּשׁ מִבֵּין בֹּזֵה...

אֲנַחְנוּ נִכְנָסִים לְחֵי בַר, בּוֹא גִבְעָ תִכִּיר אֶת אוֹכְלֵי הָעֵשֶׂב."

בְּחִי בַר פִּגְשֵׁנוּ אֶת הַפְּרָא. אֲרִצֵי הַסִּבִּיר שֶׁהַפְּרָא הוּא חֲמוּר בַר אֲסִיָּתִי שֶׁאִינוּ נִיתֵן לְאֶלּוּף וְשִׁישׁ לוֹ כּוֹשֵׁר גּוֹפְנֵי גְבוּהָ וְכּוּחַ סִבְלֵ אֲדִיר. אֲרִצֵי סִיפֵר שֶׁרְשׁוֹת הַטִּבְעֵ וְהַגִּנִּים שֶׁחֲרָרָה פְּרָאִים בְּנִגְבַּ וְנִרְאָה כִּי הֵם חַיִּים שֵׁם מְצוּיִן.

פִּתְאוֹם רֵאִיתִי פְּרָא מוֹזֵר, וְאַרְצֵי הַסִּבִּיר שֶׁזֶהוּ אִינוּ פְּרָא אֲלֵא עֶרוֹד, ה"אֲבָא" שֶׁל הַחֲמוּר.

אֲנִי חֲשַׁבְתִּי שֶׁבְּעֵל הַחַיִּים הֵכִי יִפֶּה הוּא הָרֵאֵם הַלְבָן - שֶׁהוּא גַם סִמְלֵ הַחֵי בַר בִּיטְבֵתָה. אֲרִצֵי סִיפֵר שֶׁעֵל הָרֵאֵם יֵשׁ הַרְבֵּה אֲגָדוֹת וְשִׁקּוּרָאִים לוֹ גַם חֵד הַקָּרָן, כִּי בְּשִׁרְוֵאִים אוֹתוֹ מֵהֵצֵד נִרְאָה כְּאִילוֹ יֵשׁ לוֹ רֵק קָרָן אַחַת.

מבול של איות הצרעים

בעונת הנדידה מגיעים לבית החולים לחיות בר, עופות רבים הנפגעים בזמן שהם חולפים מעל ישראל

באיות הצרעים בקצב מסחרר, כל פרט צולם במכונת הרנטגן, הפגיעות אותרו, תרופות ונוזלים ניתנו וניתוחים נעשו מסביב לשעון.

המטרה הייתה לנסות לטפל בכל הפרטים ולשקם אותם בעזרת מנוחה, תרופות ופיזיותרפיה, עד לסוף עונת הנדידה הנוכחית. כמובן שזו משימה לא פשוטה כשמדובר בנדידה שמתחילה לקראת סוף חודש אוגוסט ומסתיימת בסוף חודש אוקטובר. היום אפשר לומר שבזכות עבודה מאומצת וקשה, רוב הפרטים הושבו לטבע בזמן כדי להמשיך בנדידתם, ורק חלק קטן מהם עדיין נותר באשפוז. פרטים שיתגלו ככשירים וגם כחזקים מספיק יוכלו לשוב אל הטבע גם בשלהי תקופת הנדידה, אבל אלו שלא יספיקו להשתקם, או כאלה שישתקמו ויהיו חלשים מדי, יצטרכו להמתין עד לעונת הנדידה הבאה - באביב.

שגית הורוביץ, ספארי רמת גן

עונת הנדידה החלה ואיתה גוברים גם הלחץ והעבודה בבית החולים לחיות בר של הספארי ורשות הטבע והגנים. וזה קורה פעמיים בשנה - בשתי עונות הנדידה.

בתקופות אלה, מי שרוצה לדעת אילו עופות נודדים חולפים בשמי ארצנו ומתעצל להרים את עיניו לשמיים, יכול לבדוק זאת בבית החולים, המשמש מן הסתם כבואה של הטבע: בתקופת נדידת המלפיי-שלו, תוכלו לראות את העופות האלה בבית החולים. כאשר מגיעות הדיות לארצנו, תמצאו גם אותן שם. כאשר מתאשפזות איות הצרעים - סימן שלארצנו הגיע גם העוף הנפלא הזה. אלא שהשנה, בניגוד לשנים הקודמות, מהרגע שהחלה נדידת איות הצרעים הן הגיעו לבית החולים בהמוניהן. עשרות איות צרעים הגיעו בזו אחר זו, כך שבמשך יומיים רצופים התאשפזו בבית החולים 19 פרטים שנמצאו במקומות שונים ברחבי הארץ.

איות הצרעים (*Surovipa sinrep*) היא עוף דורס יפה ומיוחד במינו. כל פרט ופרט מתהדר במראה שונה וייחודי לו. מוטת הכנפיים שלהם 135-150 ס"מ והם נחשבים לבינוניים בגודלם. איות הצרעים מקייצים באירופה וחורפים באפריקה, וחולפים מעל שמי ישראל בהמוניהם - כ־800 אלף פרטים במהלך עונת הנדידה. יש ימים שבהם אפשר לראות כ־30 אלף פרטים!

שמש המעניין נגזר ממזונם, הם נהנים מזחלים של דבורים וצרעות וכן מחרקים מעופפים, מזוחלים קטנים, מדו חיים, מיונקים קטנים וגם מפירות. איות הצרעים שהגיעו לטיפול בבית החולים סבלו מתופעות שונות ביניהן, שברים, פגיעות ברגליים ובכנפיים ותשישות רבה מהנדידה.

בשלב הזה החל המרוץ נגד הזמן. צוות המטפלים בבית החולים החל לטפל

טריוויה

בנושא הדרום

כתב: אריאל קרס

1. איזה מכתש הוא הגדול ביותר בנגב?
א. מכתש חתירה
ב. מכתש רמון
ג. מכתש חצרה

2. כמה מ"מ גשם יורדים בערבה במוצע?
א. כ־500 מ"מ
ב. פחות מ־100 מ"מ
ג. כ־300 מ"מ

3. איזו חיה אינה נמצאת בחי בר יטבתה?
א. היפופוטם
ב. פרא
ג. ראם לבן

4. מי היא העיר הגדולה בנגב?
א. אילת
ב. דימונה
ג. באר שבע

5. איך נקראת אדמת הנגב?
א. לס
ב. טרה רוסה
ג. רנדזינה

6. מהו שטחו של הנגב?
א. בערך 1000 קילומטרים רבועים
ב. כ־13 אלף קילומטרים רבועים
ג. כ־20 אלף קילומטרים רבועים

7. איזה נחל הוא הגדול ביותר בנגב?
א. נחל פארן
ב. נחל הבשר
ג. נחל פרצים

8. איפה נמצאת בקעת הירח?
א. בחולות חלוצה
ב. בהרי אילת
ג. ליד באר שבע

התשובות במהופך:

א 8' א 7' א 9' א 5' א 4' א 2' א 1'